

SOCIAL COMMUNICATIONS IN POLITICAL SCIENCE СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ В ПОЛІТОЛОГІЇ

УДК 007 : 304 : 070

DOI: 10.51423/2524-0471-2020-11-2-3

COMMUNICATION WITH EMERGENCE OF CLIMATE CHANGE AND ENDANGERING THE SECURITY OF THE COUNTRY

(Political-Security Aspect)

Prof. Dr. Ljubo Pejanović,

Faculty of Law and Business Studies Lazar Vrkatić, Novi Sad, Union University

pejanovicljubo@gmail.com

(Belgrade, Serbia).

Prof. Dr. Mile Rakić,

Institute for Political Studies

rakicmile@hotmail.com

(Belgrade, Serbia).

Prof. Dr. Stevan Stojanović,

Faculty of Business and Law Studies, Union-Nikola Tesla University

stojanovicstevan62@yahoo.com

(Belgrade, Serbia).

ANNOTATION

This paper is about the climate changes which cause natural disasters and catastrophes in a certain (pre-planned) region or country. The emergence of the climate changes can be caused by actions of the nature itself, but also by the influence of some human factor. The climate changes cause more or less harmful consequences for living creatures, social values and national security of the states. Deliberate provoking of the climate changes might cause devastating effects on the overall capacity of the security and on the politics of security of the states in various forms of threats and imperilment, which leaves bad consequences for the overall socio-political and economic capacity of the states. The intentional provoking of natural disasters leads to drastic destructions similar to the war destruction by hidden or open use of highly sophisticated methodology and resources. Some author identify this type of the threats as the war threat in the field of ecology and environmental protection, depending on the capacity of security of the state.

The objective of this paper is to prove the existence of deliberate provocation of the climate changes consequently making impact on the security of the states.

Key Words: *communication, politics, climate, security, destruction, consequence*

KOMUNIKACIJA NASTANKOM KLIMATSKIH PROMENA I UGROŽAVANJE BEZBEDNOSTI DRŽAVE

Prof.dr Ljubo Pejanović

Fakultet za pravne i poslovne studije dr Lazar Vrkatić, Novi Sad, Univerzitet Union, Beograd

Prof.dr Mile Rakić

Institut za političke studije, Beograd

Prof.dr Stevan Stojanović

Fakultet za poslovne i pravne studije, Univerzitet Union-Nikola Tesla, Beograd

UMESTO UVODA

Prirodne elementarne nepogode su prirodne reakcije i aktivnosti, koje su postojana postankom same planete i ovek su predstavljale pretnje životu na planeti. Dok veštački izazvane prirodne nepogode su produkt uticaja čoveka na klimatske promene, koje prouzrokuje sam čovek u želja napredka, olakšanja i poboljšanja kvaliteta života. Da bih čovek postigao željene ciljeve, prekomerno crpi prirodne resurse, samim tim ugrožava planetu, a time i život na istoj. Drugim rečima, uticajem na klimatske promene, izazivanje elementarnih nepogoda i prekomernim crpljenjem prirodnih resursa, uznemirava se priroda i ista dodatno reaguje i prouzrokuje pretnje, a time, nesreće i katastrofe po zdravlje i život kod živih bića, kao i prirodnih bogastava.

Ljudska želja, strast i poklepa za bogastvom, laganim životom i vladanjem masama, iznalazese savršenija sredstva i oprema, pomoću koje se istražuje, deluje i olakšano dolazi do kvalitetnijeg rešenja za iznalaženje mogućnosti unapređenja crpljenja prirodnih resursa, nqa osnovu kojih se stiču bogastva, time čovek ugrožava planetu, klimatske promene, kao i elementarne nepogode putem kojih se vrše ugrožavanja, pretnja i ubistva živih bića, uništenja prirodnih resursa i dovodi do opasnih ugrožavanja.

Između bezbrojnih tehnološko-tehničkih tehnologija, sredstava, opreme i značajnih mogućnosti upravljanja prirodom i klimatskim promenama, sve više se prestavlja pretnja po bezbednost života. Između drugih tehnoloških naprednih tehnologija, tehničkih rešenja i sredstava, su dva napred navedena sistema Kemtrails, HAARP, kao i savremeno oružje, eksplozivi, otrovi i slični hemijsko-biološki i radiološki agensi. Ukoliko bih se odrekli navedenih, tehnologija, sredstava i opreme obezbedio bih se dalji život kako planeti, prirodi tako i životu na istoj.

1. POJMOVNO ODREĐENJE, DEFINISANJE I NAJAVA PROBLEMA

Da bi smo raspravljali o elementarnim nepogodama i uticajem na klimatske promene, neophodno je pojmovno odrediti i definisati navedene fenomene, koji su jedna od najopasnijih oblika ugrožavanja i mogli bi smo ih uporediti sa velikim i dugotrajnim ratovima.

1.1. Problem komunikacija u elementarnim nepogodama

Мило Бошковић наводи: «Komunikacija (lat. Comunikation saopštavanje), univerzalni proces međusobnog opštenja, odnosa i uticaja među ljudima. U opštem smislu razmena poruka između dveju ili više osoba, društvenih grupa i institucija. Sredstvo komunikacije najčešće je jezik, ali se ona može odvijati i korišćenjem drugih simbola, posebno preko sredstava veze i masovnih

medija»¹. Даље, аутор студије извештава да «komunikacija se kao sredstvo opštenja među delikventima odvija putem specifične vrste govora-žargona. Pored toga, komunikacija može biti i sredstvo izvršenja i krivična dela: verbalno, korišćenjem društvenih mreža, interneta, putem finansijskih transakcija i drugim oblicima računarskog kriminaliteta (v. Analiza sadržaja, Žargona, Kontakta, Supkultura, Šatrovački govor)»².

U ovom slučaju «komunikacija» je komuniciranje među ljudima, grupama, institucijama i drugim subjektima koji su angažovani da ostvaruju kontakte, dogovore i aktivnosti prilikom nastanka, bilo koje elementarne nepogode, čijim nastankom se vrši uticaj na klimatske promene. Dakle, u ovim vrstama komunikacija učestvuju: stručna lica, rukovodeći pojedinci i timovi, izvršioci eliminacije elementarnih nepogoda, izvođači veštačkih neprilika (nepogoda), sredstva informisanja i obaveštavanja, zatim; građani, institucije, stručni i profesionalni timovi i predstavnici vlasti društva koje je pogođeno elementarnom nepogodom.

«Globalizacija kao svetski fenomen, nedvosmisleno ima različite uticaje na celokupnu međunarodnu zajednicu, a o njenom uticaju mogu se indetifikovati različiti i relevantni faktori odlučujućeg značaja za određene događaje čijim uticajima ni jedno društvo nije apsolutno imuno i neosetljivo».³ Dakle, globalizacija kao svetski fenomen, jedan je od uzroka pretnji po bezbednost međunarodne zajednice, a time i pretnja uticajem na klimatske promene koje su u sadržaju globalizacije i njenih nosioca.

«Međutim, elementarne nepogode i klimatske promene su česta prirodna nepogoda, koja u svakom slučaju predstavlja pretnju ljudskim životima i njihovoj imovini».⁴ Prema tome, elementarne nepogode su prirodnog i veštačkog karaktera, često izazvane, da bi se ugrozila bezbednost a time i uticalo na klimatske promene, od strane ekonomsko razvijenih društava koji sa njima upravljaju.

1.2. Problemi definisanja klimatskih promena i nastanka katastrofa

Klimatske promene u novo odnosno savremeno doba, spadaju među najistraživanije i time najaktuelnije potrebe raspravljanja i diskutovanja po pitanju navedenog fenomena tj mogućih i zastrašujućih pretnji, rizika, a time i posledica. Isto tako I globalnih katastrofa i njihovog uticaja na prirodu, tako i opasnost po živi svet. Međutim, do sada odnosno u predhodnih tj ranijim periodima ni jedno ekološko pitanje nije imalo, niti je iziskivalo takvu pažnju i potrebu za diskusije, rasprave pa i istraživanja kao što je to slučaj sa klimatskim promenama. Stim u vezi, od prvog raspravljanja i izveštaja «Međunarodnog panela o klimatskim promenama (IPCC-Intergovernmental Panel on Climate Change) godine 1990, kada je započet značajan napredak u pogledu utvrđivanja realnog stanja klimatskih promena».⁵ Isto tako i značajnog razumevanja njihovih razmera, kako dokazivanja, tako potvrđivanja i pristupanja ka realnim i raspoloživim prirodnim pa i veštačkim reakcijama.

Međutim, u svemu navedenom ovaj problem i fenomen, posebno u savremeno doba, je bio nepoznanica i često je skrivan, pri čemu su se izbegavale rasprave, razgovori pa i društvene reakcije na iste. Sve navedeno nas upućuje na razmišljanje, a time i zaključivanje da izvođači veštačkih oblika izazivanja klimatskih promena, koji su imale veliki uticaj na sve strukture da ne obelodanjuju ovaj problem i fenomen savremenog doba. U vezi sa tim, nagle i česte promene nekad u jednom

¹ Milo Bošković, Kriminološki leksikon, Matica srpska, Novi Sad, 2015, str. 209-2010.

² Milo Bošković, Kriminološki leksikon, Matica srpska, Novi Sad, 2015, str. 209-2010.

³ Ljubo Pejanović, Mile Rakić, Novi problemi i izazovi za obaveštajnu delatnost, Evropsko zakonodavstvo br.55/16, Beograd, 2016. str. 314-315.

⁴ Ljubo Pejanović, Mile Rakić, Savremeni oblici pretnji i moguće posledice po sigurnost u Evropi. Veučilište Velika Gorica, Zagreb, Međunarodni naučni skup, Split, 2016, str.74.

⁵ Boston, N.: Ćirković, M.: Rizici globalnih katastrofa, Heliks, Smederevo, 2011. Str. 253-254.

danu više njih, nekada više u jednom terminu, su upozorile da se nešto dešava nenormalno i opasno, što je retko bila pojava i da to nije prirodna pojava već je neka pojava koje je dugo bila nepoznata ili neprirodna kako se pojavljuje duži vremenski period, a naročito u novom milenijumu.

Dakle, nepoznanicu i dugo čuvanu tajnu o veštačkom uticaju na klimatske promene, na neki način je učinjen napredak kako u istraživanju tako raspravama pa i donošenjem ili usvajanjem, odnosno postizanjem Sporazuma o klimatskim promenama u Parizu 2016.godine.

Dakle, predstavnici nekih država i tada su bili u strahu da ovaj Sporazum ne bude zaustavljen ili blokiran od strane delegacije SAD, što je navela i agencija «Rojters» dodajući da Evropska unija insistira na njegovom dogovoru, a time i realizaciji. Te u tom smislu, ukazujemo na ovu konstataciju da je opravdana i da uticaj na klimatske promene između drugih država vrše i SAD odnosno NSA i NATO. «Šta su to Chemtrails? Uobičajni kondenzacioni tragovi iz aviona su obično ostajali vidljivi tridesetak sekundi, a novi tragovi su se videli mnogo duže i lagano su se širili nebom i stvarali belu izmaglicu. Odmah su krenule sumnje da se nešto čudno dešava. Sve je to još podpaljeno dokumentima Vazdušne vojne akademije SAD koje nekako baš u to vreme isplivao u javnost. Radi se o studiji koja je izašla 1996. godine i u kojoj se govori o ljudskoj (čitaj: američkoj) dominaciji nad vremenskim prilikama, koje bi trebalo da bude potpuna do 2025.godine». ⁶ «HAARP projekat se odvija blizu mesta Gekona na Aljasci. Opremu za HAARP projekt čini ogroman broj radiotransmitera ogromne snage i odgovarajućih instrumenata za detekciju, odnosno 180 antena velike snage». ⁷ Stim u vezi, uticaj na klimatske promene vrši se odbacivanjem hemijskih sredstava iz vazdukoplova (Kemtrails sistemom) i (HAARP-sistemom). Svim istraživanjima i zaključivanjima o ovom problemu je konstatovano, da su Brazil, SAD, Kina, Indija, Rusija i druge zemlje, u velikoj meri doveli do porasta emisije zagađujućih gasova i stvaranja staklene bašte u atmosferi, te iz tog razloga se i strahovalo da ove države mogu i dalje sprečavati sve moguće dogovore na ovu temu. Stim u vezi, «o tačkama preokreta u Zemljama i sistemu (na primer Kemp, 2005; Lenton). 2007.godine, podigla se svest o mogućnosti da klimatske promene budu znatno gore nego što smo ranije mislili i da neki od najgorih udara mogu zapečeti mnogo pre nego što se zaista odigraju, stvarajući u suštini alarmantne slike u savremenoj generaciji koja je zapalila vrlo dugo, sporogoreći fitilj na klimatskoj bombi koja će izazvati ogromna razaranja tokom života budućih generacija» ⁸.

Ako analiziramo navedeni problem o kojem su nas obavestili i osvestili Bostrom i Ćirković, kao i drugi navedeni autori, nova agresivna pojava ima i te kako vezu sa politikom i ekonomijom nekih nama nepoznatih struktura koje na ovaj način imaju potrebu vođenja nekih novih oblika uništenja dela stanovništva i njihovih vrednosti, kako bih se zaustavio nagli i brzi oblik i način iskorišćavanja prekomernog iscrpljivanja prirodnih resursa. Smisao i ponašanje ovakvog načina izazivanja klimatskih promena kao sredstvom smanjenja stanovništva i obezbeđenje prirodnih resursa za jedan deo stanovništva kao i budućih generacija onih koji prežive ove agresivne i katastrofalne posledice po bezbednost stanovništva». Veštački uticaju na klimatske promene, a time i na elementarne nepogode, između ostalih se mogu prepuznati i golim okom bilo koga od nas.

Prema tome, ukazaće mo na neke od njih, *prvo*, ukršteni beli tragovi na nebu nisu oblaci već hemija izbačena iz namenskih vazduhoplova. *Drugo*, uočavanje crnih i neprovidnih oblaka iz kojih obavezno nastaju elementarne nepogode po žilji izvođača. *Treće*, pojave gustih crnih magli na nebu, prostorima i putevima, iza kojih nastaju elementarne nepogode i slično. „U ovim radu se želi ukazati na problem upravljanja rizicima u kritičnoj infrastrukturi, kao i pretnjama uzrokovanim elementarnim nepogodama, koje upravo predstavljaju pretnju kritičnoj infrastrukturi u ovom slučaju u gradu Obrenovcu Srbija 2014. godine» ⁹. Dakle, u Obrenovcu su elementarne nepogode dovele do drastičnog ugrožavanja infrastrukture i katastrofa 2014. godine. Kad se govori o ugroženom

⁶ www.Ekologija.Rs/sta-su-to-chemtrails, 10.02.2019., 18,50h.

⁷ Pejanović Lj.: Rakić M.: Komerčević M.: Katastrofe i kritična infrastruktura u Obrenovcu Republika Srbije. Naučni skup, Sveučilište Velika Gorica, Zagreb, 2016.

⁸ Global Catastrophic Risks. Nick Bostrom and Milan Ćirković (eds). Oxford: Oxford University Press, 2008.

stanovništvu preko klimatskih promena i njihovog uticaja na život stanovništva, ugrožen je onaj deo nerazvijene planete, a korist mogu imati samo deo razvijene planete odnosno razvijenog sveta, koji je na neki način sebi obezbedio sklonište ili bilo koju zaštitu od pojave razornih i izazvanih promena i njihovog uticaja na opstanak života na planeti.

Naše razmišljanje o ovom fenomenu i njegovim pretnjama, usmereno je upravo na nerazvijene regione koji nemaju nikakve mogućnosti kako političke i ekonomske, tako i nemogućnosti i neznanja da se ovom problemu suprostave i da se zaštite, što nije slučaj sa razvijenim regionima. «Četvrti izveštaj IPCC-a naglašava brojen promene regionalnih razmera, kojed uključuju sledeća očekivanja:

- očekuje se da će se putanje ekstrasropskih oluja kretati bliže polovima,
- očekuje se da će toplotni ekstemni postojati sve češće,
- očekuje se da će uragani biti sve češći sa intezivnijim padavinama,
- očekuje se zagrevanje kompletne zone, naročito preko kontinenta, a takođe se očekuje da će biti snažno na artiku,
- očekuje se da će se snežni pokrivači i morski led povlačiti,
- očekuje se opšte pojačavanje inteziteta padavina.

Ovi navedeni nalazi su kvalitativno slični onima istaknutim u IPCC-jevom trećim izveštaju procene, iako su se neki od njih od detalja izmenili, a u mnogo slučajeva naručioc su uvereniji uz predviđene uticaje»⁹.

«U ovom poglavlju ja ću se koncetrisati na pretnju po život od povećanih nivoa radijacije i kosmičkog zračenja, (CR-cosmic rayu) koji do atmosfere dostiže kao rezultat (1) promena u sunčevoj svetlosti, (2) promena u solarnom okruženju usled kretanja Sunc oko galatičkog centra I naročito usled njegovog prolaska kroz spiralne rukavice galaksije, (3) osilatornog pomeranja sunčevog sistema prema galatičkoj ravni IIdrugo»¹⁰.

Stim u vezi, navedeno razmišljanje dvojice autora osmereno je na pretnju po život na planeti usled zračenja kako prirodnog tako i veštački izazvanog upotrebom hemijsko-biološki i radioloških sredstava i opreme. Posmatrajući i analizirajući navedeno istraživanje i konstataciju problema klimatskih promena, od kojih se očekuju katastrofe, rizici i pretnje po bezbednost velikog broja stanovnika i njihovi vrednosti, upravo su nove i moguće pretnje. Takođe i ova konstatacija nas usmerava, podseća i podstiče na nova razmišljanja i zaključivanja o budućim pretnjama koje će biti mnogo efikasnije od predhodnih oružanih pretnja sa kojima su veći deo društava bili ugroženi.

Dakle, iz gore navedenih i očekivanih pretnji i rizika po stanovništvo, proističu i druge pojave koje će nastati iz navedenih i koje mogu biti uzrok novih pretnji, a obično su:

Veštački proizvedene guste, tamne i neprovidne magle i oblaci, koje u sebi sadrže rizične sadržine.

Česte, obimne i neprikladne padavine sa pojavom neočekivanih, agresivnih i neprimernih slivova vode koja će razarati, uništavati i ugroziti veće teritorije poplavom, a time novim pretnjama i rizicima po bezbednost društva i država.

Pojave niskih temperatura, leda i hladnoća koje su neprikladne na određene prostore, a time i novih pretnji i rizika po stanovništvo, druga živa bića i prerodna bogastva. Upravo se veći deo međunarodne zajednice suočio sa ovom nepogodom, većih razmera.

Očekivano nerazmerno zagađenje obradivog i pašnjačkog zemljišta preko izbacivanja velikih i ogromnih količina hemije sa veoma opasnim sastojcima opasnim po živa bića.

Naglo I neočekivano otapanje glečera tj leda, na Artiku I severnom ledenom okeanu su pojave koje predstavljaju ogromnu pretnju po život svih bića I drugih vrednosti.

⁹ Isto, str.265-266.

¹⁰ Nik Bostrum, Milan M. Ćirković, Rizici globalnih katastrofa, Helkis, Smederevo, 2011, 2012, str. 227.

Pojava i neprimerna zračenja iz prirodnog prostora sa uticajem veštačkog delovanja u vazдушnom prostoru i slične pojave.

«Klimatske promene na delu, a možemo li se boriti i kako? Procenjuje se da će Balkan u narednom periodu biti jedan od regiona najpogođeniji klimatskim promenama, a da su one već uzele ozbiljnog maha nema nikakve dileme, jer je od 2000 godine pa do...?».

Navedene pretnje su prouzrokovane prirodnim, a više veštačkim uticajem na klimatske promene, koje će prouzrokovati nestanak šumskog bogastva, a time i pijaće vode, čime su neki regioni već u opasnosti, a neki regioni biti takođe ugroženi. Pored šumskog bogastva gasiće se i drugi prirodne vrednosti, pri čemu će se prouzrokovati veliki rizici po opstanak živog i biljnog sveta. Zatim, će uslediti i elementarna nepogoda sušom, a često i velike padavine, a time i poplave, koje će uništavati prirodna bogastva koja su osnov za opstanak života¹¹.

«Da li su za sve krive klimatske promene? Ovo je samo od jedan toplotnih talasa i nije sva tako jednostavno, ali lako se ekstremni vremenski uslovi poput toplotnih talasa, dešavaju potpuno prirodno, stručnjaci navode da su zbog klimatskih oni sve učestaliji. Podaci koji datiraju još od 19 veka pokazuju da se prosečna temperatura na Zemlji od početka idustilizacije povećava za oko jedan stepen godišnje. Takođe, iz instituta u Potsdamu ističu da je pet najtoplijih leta od 1500-te godine do danas zabeleženo u 21 veku. Naučnici su zabrinuti zbog sve bržeg rasta prosečne temperature u svetu. Ovaj rast povezuju sa upotrebom fosilnih goriva, a sve više temperature, a što bih moglo da ozbiljno utiče na klimu čitave planete»¹².

Pored svih navedenih pretnji, a time i rizika po bezbednost života i prirodnih vrednosti, budući uticaji na klimatske promene, prouzrokovane će elementarne nepogode velikih razmera, a time i opasnosti zbog koje će biti stanovništvo na određenim regionima prinuđeno na emigraciju i izbeglištvo u druge regione, koji će za neke biti samo obećano i željeno bitisanje, a drugima samo želja sa neizvesnim opstankom. Stim u vezi, napominjemo da na klimatske promene utiče i sama priroda, koja je često uznemirena veštačkim uticajem i na to sama reaguje. Klimatske promene su prirodne reakcije preko kojih nastaju i elementarne nepogode, a time i posledice na prirodu i život u istoj. Međutim, na klimatske promene utiče i ljudski faktor. Uticaj ljudskog faktora na klimatske promene, a time i elementarne nepogode su neprirodne aktivnosti kojima se upravlja upotrebom hemijskih i bioloških sredstava uključujući i tehnološko-tehnička sredstva. Ljudskim uticajem preko industrijskih zagađenja, izrade i upotrebe oružja za masovna ubijanja i uništavanja, često se isprobavaju, a i upotrebljavaju u ratnim sukobima¹³, kao i odbacivanjem nekontrolisanih hemijskih i radioloških sredstava, pri čemu se vrši uticaj na klimatske promene. Stim u vezi, priroda reaguje i odgovara nastankom elementarnih nepogoda, koje prete živom svetu, kao i prirodnim bogastvima, čime se ugrožava sveukupna bezbednost i sigurnost države ili regiona.

Dakle, stiče se utisak i doprinos definisanju navedenog problema i fenomena savremenog doba. *Klimatske promene su prirodni fenomen modifikovan veštačkim delatnostima ljudskog faktora uz primenu usavršene tehnologije i tehnike koja proizvodi česte i neprimerne promene. Elementarne nepogode su izvorno prirodne pojave, prouzrokovane veštačkim delovanjem na klimatske promene koje su proizvele nepogode razarajućih razmera na određene regione upravljane sa ljudskim faktorom.*

Upravljanje klimatskim promenama vrši se primenom savremene tehnološko-tehničke tehnologije kojom upravlja ljudski faktor remećenjem prirodnih pojava, pri čemu se ostvaruju zamišljeni planovi i ostvareni ciljevi jednog dela ljudske civilizacije. Da bi smo razumeli ove navode, pretpostavke i stvarnosti, ukaza ćemo na iste pojave s kojima su se suočavale nestale civilizacije.

¹¹ Onlajn Vesti, <https://vesti-onlajn.com>> klimatske-promene, 17.10.2019, u 13,40h.

¹² Svet, <https://www.bbc.com>serbian>lot>svet-48743814>, 17.10.2019, u 14,13h

¹³ Primeri NATO bombardovanje SRJ-Srbije, R.Srpske, Iraka, Libije, Sirije i drugih država

1.3. Istorijski pogled na klimatske promene kod nestalih civilizacija

«Da bi smo lakše i ozbiljnije razumeli, upoznali i shvatili pretnju, opasnost i rizik od uticaja klimatskih promena, a time i elementarnih nepogoda i njihove pretnje po bezbednost društva i države, ka i civilizacije uopšte. Na to ćemo ukazati na dosadašnja istraživanja mnogih autora, koji su istraživali, istražuju i istraživat će uzroke nestanke jednog broja starih civilizacija. Naše interesovanje o ovom fenomenu usmereno je na iznalaženje, isčitavanje, a time i ukazivanje upravo na uticaj klimatskih promena na nestale civilizacije. Ukazujući na nestala društva odnosno stare civilizacije i uzroci njihovog nestanka, upravo su nas doveli do podataka da su klimatske promene i ratovi uništili stare civilizacije, na koje će mo ukazati.

1. Stara civilizacija Maje

«Ova civilizacija je jedna od mnogih koje su nestale, a ona nam je jedna od najpoznatijih jer su neki stanovnici u današnjim civilizacijama tj njihovi potomci, čiji jezici i tradicija je još uvek pristna, o kojima će mo nešto nagovestiti i objasniti. Dakle, vrhunac ove civilizacije dostigao je veliko dostignuće I funkcionisao je hiljadama godina, kada su njihove ogromne građevine, masivi, poljoprivredni objekti i drugo pokrivali široko područje Jukatana, današnjeg prostora Mehika, Gvatemale i Belizea. Ovu civilizaciju su takođe uništile *elementarne nepogode*, među kojima su i vulkani. Sve pretpostavke i činjenice su dokaz nestanka civilizacije Maja između drugog i uticaji na klimatske promena I izazivawe elementarnih nepogoda.

2. Civilizacija iz doline Inda

Ova civilizacija je bitisala i pokrivala delove današnjeg prostor Indije, Pakistana, Irana i Avganistana. Prema istraživanju i zaključcima o nestanku ove civilizacije, uzroci njene propasti su *klimatske promene*, a time nestanak hrane, zatim bolesti do potpunog nestanka civilizacije.

3. Cahokia

Ova civilizacija je boravila na prostoru Severne Amerike, odnosno u dolini reke Mississippi i Ilinosa. Na vrhuncu razvoja ove civilizacije 600 do 1400. godine, grad se protezao na 16 kvadratnih kilometara sa oko 40.000 stanovnika. Prema istraživanju nekih arheologa, stanovnici su ovaj grad napustali u *nedostatku zdravstvene zaštite*, zbog čega su masovno obolevali i time nestali.

4. Civilizacija Angkor

Stara civilizacija Angkora živela je u današnjoj Kambodži, gde još uvek postoje ostaci hrama iz navedenog grada. Prema istraživanju, došlo se do više razloga o nestanku ove civilizacije, između kojih su *ratovi i prirodne nepogode*. Kao i mnoge druge civilizacije su isto doživele». ¹⁴

«Upravo o ovom trenutku, koji je za nas sadašnjost, odlučujemo, iako toga uopće nismo svjesni, koji će evolucijski putevi ostati otvoreni, a koji će se zauvek zatvoriti». ¹⁵ Stim u vezi, ukoliko se savremeno društvo ne opameti, neizbežne su nam katastrofe, pa i izumiranje, kako nas je, upozorila Elizabeta Kolbert.

5. Uticaj prirodnog i ljudskog faktora na klimatske promene

Klimatske uslove za opstanak prirodnih vrednosti u koje spadaju pre svega priroda, prirodne vrednosti, život u prirodnom bogstvu i sve ono što nas okružuje i što je priroda nadarila, stvorila i ustupila za život. Priroda je stvorila uslove života i podarila život, ali nije nam dozvolila da je uništavamo.

¹⁴ Blic, www.blic.rs/slobodno-vreme/vesti-civilizacije 6.12.016. 11,30, (Upoznajte 10 civilizacija nestalih pod misterioznim okolnostima).

¹⁵ Elizabeta Kolbert, Šesto izumiranje, (prevela Marija Perišić i Ruder Jenu, Znanje, Zagreb, 2015. Str.254-255

1.3.1. Uticaj ljudskog faktora na klimatske promene

«Klimatske promene ili promjene klime označavaju dugotrajne i značajne promene prosječnih klimatskih uvjeta na zemlji».¹⁶ Stim u vezi, u ovom radu se govori o neodgovornom ponašanju ljudskog faktora u odnosu na prirodu i prirodne reakcije. Upotreba raznih hemijskih, bioloških, radioloških i drugih opasni materija drugim rečima zloupotreba ovih sredstava protiv prirode.

a) *Odlaganje hemijskih i bioloških agenasa preko kemtrails sistema*

«U svojoj studiji, američki tim je temeljno ispitao 77 vodećih svetskih stručnjaka za atmosfersku hemiju i taloženje zagađivača iz vazduha. Ponuđeni su im neki od „dokaza» interneta da ih procene i uz to odgovore na pitanje da li su u svom radu (svako je s više od 20 godina iskustva) našli na dokaze koji bi mogli da ukazuju na postojanje nekog velikog tajnog programa atmosferskog zaprašivanja».¹⁷ U mnogim zemljama stručne ekipe vrše merenja i uzimaju uzorke od ostataka hemijskih sredstava koja su izbačena iz vazduhoplova koji vrše «tretiranje» iz vazdušnog prostora najveći deo zemlje planete. Prema analizi nekih privatnih laboratorija u ovim materijama su sadržani različiti biološki i patogeni agensi od mikroorganizama i određenih metala, kao što su: soli, barijum i aluminijumske čestice mikronskih dimenzija. Pored navedenog pronađeni su neki određeni agenski i druga sredstva koja predstavljaju opasnost.

Primena HAARP (High Fregfency Acitiv Auroral Research Program)

Primena (HAARP) High Fregfency Acitiv Auroral Research Program, tj sistema preko antena za mobilnu telefoniju GWEN tornjeva (Ground Wave Emergencu network), upravo je ovaj sistem veliki problem i predstavlja opasnost od obolenja ljudi. Pored opasnosti od obolenja preko ovog sistema uz prisustvo kristala koji se dobijaju upravo preko sistema, dolazi do remećenja ljudskog uma preko kontaminacije mozga, a pri implementaciji genetskih mutacija kod ljudi.

«HAARP (skraćeno od High Frequency Active Auroral Research Program), (Program aktivnog auroralnog istraživanja visoke frekvencije) je istraživački projekat koji želi da „razume, stimuliše i kontroliše procese u jonosferi koji mogu da izmene učinak komunikacionih i sistema za nadgledanje». Započet je 1993 .godine i predloženo je da traje 20 godina.

Projekat se odvija blizu mesta Gekona na Aljasci. Opremu za HAARP projekat čini ogroman broj radiotransmitera ogromne snage i odgovarajućih instrumenata za detekciju, odnosno 180 antena velike snage. 6 generatora jačine 3,6 MW (mega vati) snaga svakodnevno emituju preko 3.000.000 vati.

Osnovni ciljevi projekta su izučavanja fenomena polarne svetlosti i radio komunikacija. Nalazi se sjeveroistočno od mjesta Gakona na Aljasci, a projektom upravlja Univerzitet Aljaske, US Air Force i Ratna mornarica SAD. Ukupno je 14 univerziteta je bilo uključeno u planiranje sistema».¹⁸

Dakle u kombinaciji HAARP i Kemtrails sistema, vrši se upravljanje i dirigovanje klimatskim promenama na užem i širem regionu tj prostoru. Veštačkim izmenama klimatskih promena istovremeno se na veštački način deluje na psihu i zdravlje čoveka. Pored navedenog uz izbacivanje hemijskih sadržaja iz vazduhoplova koji su sami po sebi opasni po zdravlje i istovremenim dirigovanjem preko HAARP sistema koji je takođe štetan po čoveka vrši se dodatna ugrožavanja ljudske bezbednosti. Od navedenih veštačkih delovanja dolazi do obolenja ljudi, a time i pretnje po bezbednost života.

Klimatske promene kao posledica ugrožavanja bezbednosti (sigurnosti) države

¹⁶ Grupa autora: Emina Škahić, Uticaj klimatskih promjena i uticaj čovjeka na globalno zatopljenje planete zemlje, Evropski univerzitet Brčko distrikt BiH, Zbornik radova s III međunarodnog naučnog skupa, brčko, 2015. Str. 394-395.

¹⁷ Politika, www.politika.rs>clanak>spektra>Nauka>Beli-tra... 17.10.2019, u 14,30h

¹⁸ Wikipedia, <https://sr.wikipedia.org/wiki/HAARP>. 17.10.2019. u 15,00h

Svaka klimatska promena bilo da je prirodna ili veštačka i da je izazivana kao pojava predstavlja pretnju, životu i društvu uopšte, usled koja nastaju rizici i ogromne posledice. Veštačkim zagađenjem atmosfere odnosno prirode proizvodnjom misije gasova pri čemu dolazi do povećanog zagrevanja atmosfere, a time se prouzrokuju određene posledice. Dakle, povećanjem i naglim porastom temperature dolazi do probijanja ozonskog omotača, pri čemu dolazi do podizanja nivoa vode odnosno mora topljenjem leda na polovima i glečerima. Veštačkim uticajem na klimu odbacivanje hemijskih sredstava u atmosferu, podpomaže se izazivanje i pojava naglih padavina sa ogromnom količinom vode na određenom prostoru, a time se pojavljuju u najčešćim slučajevima bujične reke ili potoci, koji često dovode do katastrofa. Pojavom velikih količina padavanja u kratkom vremenu po kvadratnom metru što se i dešavalo preko 200 litara na metar kvadratni uvek predstavlja pretnju.

Pojavom ovih nepogoda dolazi do naglih poplava, a time i velikih posledica po bezbednost ljudi, njihove imovine i drugih društvenih i državnih vrednosti. Porastom misije gasova, pojavom staklene bašte, odbacivanjem hemijskih sredstava iz vazduhoplova, zagađuje se životna sredina (okolina), a time su ugrožava bezbednost (sigurnosti) zdravlja i života kod živih bića i njihove posledice. Međutim, nisu u pitanju pretnje, samo hemijska već i biološka kao radiološka sredstva, koja su odbačena iz NATO vazduhoplova na Republiku Srbiju i Republiku Srpsku. «Sagledavanjem karakteristika prirodnih i veštačkih emisija radioaktivnih materija (Uranijum), može se zaključiti da naglim povećanjem obolenja građana od karcinoma, može biti uzrok uranijum i drugi oblici radijacije koji su u blizini ljudi».¹⁹

«Dakle, preko ovog rada pokušali smo ukazati na značaj zagađenja životne sredine i njenog štetnog uticaja preko klimatskih promena na zdravlje svih živih bića, a time i sigurnosti države».²⁰ U slučaju zagađenja životne sredine između prirodnih opasnosti i rizika od posledica elementarnih nepogoda dolazi i do pojave bolesti epidemija i pandemija. Pojavu epidemije i pandemije uvek mogu izazvati nekontrolisana upotreba hemijskih, bioloških i radioloških sredstava. Svako nedozvoljeno ugrožavanje životne sredine čini se protivzakonita radnja ekološkog kriminaliteta.

«Ekološki kriminalitet, jedan je od novijih fenomena savremenog sveta, koji predstavlja veliku opasnost po bezbednost ljudi, drugih živih bića i ekološkog bogastva sa kojim raspolaže planeta Zemlja».²¹ Dakle, kad se koriste navedena opasna sredstva, pojavljuju se razni mikrobi, virusi i bakterije, usled čega dolazi do velikih obolenja ljudi i životinja. Stim u vezi, ako dođe do pojave bolesti, bukvalno epidemije i pandemije, i kad se proglašuje epidemija i pandemija, to znači da su velike opasnosti, nastale pojavom visokih obolenja i kod velikog broja građana i drugih živih bića.

Stim u vezi, «Iznenadna epidemija zaraza mogu pratiti u stopu nezarazne katastrofe kao što su zemljotresi ili poplave»²² Dakle, veštačke i prirodne nepogode mogu dovesti i do epidemija i pandemija i time ugroziti živi svet u datom društvu. Stoga, napred navedene pretnje upravu predstavljaju velike rizike, a svaki rizik donosi i posledice, pri čemu svako ugroženo društvo na ovaj način postaje i rizično po sigurnost države i svih njenih vrednosti.

UMESTO ZAKLJUČKA

Klimatske promene i elementarne nepogode su pratile svaku civilizaciju, pa i našu i sve više će predstavljati pretnju po bezbednost društava na zemlji planeti. Da su sva društva ili civilizacije

¹⁹ Pejanović, Lj.: Posledice NATO agresije na Saveznu Republiku Jugoslaviju, Civitas br.9, Fakultet za pravne i poslovne studije dr Lazar Vrkatić, Novi Sad, 2015. Str.51-52.

²⁰ Pejanović, Lj.: Stanković Nataša, Štetni uticaj medicinskog otpada na zdravu životnu sredinu i kvalitet života, Komora RS, naučni skup, Zrenjanin, 2016. Str.37-38.

²¹ Pejanović, Lj.: Ekološki kriminalitet kao krivično delo i problem njegovog sprečavanja i suzbijanja u životnoj sredini. Naučni skup, Visoka policijska škola, Zagreb, 2015.

²² Bostrum, N.; Ćirković, M.: Rizici i globalne katastrofe Heliks, Smederevo, 2011 i 2012, str.280-281.

bile izložene klimatskim promenama, a time i elementarnim nepogodama, na to nas podsećaju navedene civilizacije i njihova propast u ovom radu. Obzirom da je ovaj rad ograničenog karaktera, zbog čega se nije moglo šire govoriti o nestanku deset civilizacija, te u ovom slučaju ostavljamo otvoreno pitanje budućim autorima.

Ukoliko se postojeća civilizacija, bude i dalje odnosila prema prirodi, kao što se odnosi veoma duži vremenski period, i ova civilizacija će imati svoj kraj na koji se neće dugo čekati. Svako prekomerno uticanje na prirodu, njeno ugrožavanje i zagađivanje i na svako će priroda agresivno odgovoriti. Prirodni odgovori se upućuju promenom klime u dužim vremenskim periodima pri čemu se prouzrokuju elementarne nepogode koje dovode do velikih ugrožavanja, pretnji i rizika, a time i posledica po opstanak planete, a time i civilizacije.

Stim u vezi, što je civilizacija razvijena, i u porastu sa razvojem i povećanjem stanovništva, sve je više željnija i zahtevnija za istraživanja i crpljenja prirodnih bogastava, sama sebe dovodi do nestanka, jer nestaju i neka prirodna bogastva tj resursi. Zbog naglog povećanja stanovništva u ovom vremenskom periodu, sama civilizacija preko svojih naučnika ima potrebu za smanjenje stanovništva i time produženje života na planeti. Te u tom slučaju, istraživanja, izučavanja od strane razvijenih društava izazivaju pretnje po bezbednost života na planeti između kojih su ratovi, intervencije, vojni sukobi, uticaji na klimatske promene i slične aktivnosti.

KORIŠĆENA LITERATURA

Knjige

- Bostom, N., Ćirković, M. (2011). *Rizici globalnih katastrofa*, Heliks, Smederevo.
 Bošković, M. (2015). *Kriminološki leksikon*, Matica srpske, Novi Sad.
 Škahić, E. (2015). *Uticaj klimatskih promjena i uticaj čovjeka na globalno zatopljenje planete zemlje*, Evropski univerzitet Brčko distrikt BiH, Zbornik radova s III međunarodnog naučnog skupa, Brčko.
 Kolbert, E. (2015). *Šesto izumiranje* (prevela Marija Perišić i Ruđer Jenu), Znanje, Zagreb.

Časopisi-Zbornici

- Pejanović, Lj., Rakić, M., Komerčević, M. (2016). *Katastrofe i kritična infrastruktura u Obrenovcu Republika Srbije*. Naučni skup, Sveučilište Velika Gorica, Zagreb.
 Pejanović, Lj., Rakić, M. (2016). Novi problemi i izazovi za obaveštajnu delatnost, *Evropsko zakonodavstvo*, br.55/16, Beograd.
 Pejanović, Lj., Rakić, M. (2016). *Savremeni oblici pretnji i moguće posledice po sigurnost u Evropi*. Sveučilište Velika Gorica, Zagreb, Međunarodni naučni skup, Split, str.74.
 Pejanović, Lj. (2015). Posledice NATO agresije na Saveznu Republiku Jugoslaviju, *Civitas*, br.9, Fakultet za pravne i poslovne studije dr Lazar Vrkatić, Novi Sad.
 Pejanović, Lj., Stanković, N. (2016). *Štetni uticaj medicinskog otpada na zdravu životnu sredinu i kvalitet života*, Privredna Komora RS, naučni skup, Zrenjanin.
 Pejanović, Lj. (2015). *Ekološki kriminalitet kao krivično delo i problem njegovog sprečavanja i suzbijanja u životnoj sredini*. Naučni skup, Visoka policijska škola, Zagreb.

Sajtovi

- Onlajn Vesti, <https://vesti-onlajn.com>> klimatske-promene, 17.11.2019, u 13,40h.
 Svet, <https://www.bbc.com/serbian/lot/svet-48743814>, 17.11.2019, u 14,13h.
 Blic, www.blic.rs/slobodno-vreme/vesti-civilizacije 6.12.2016. 11,30.
 Politika, www.politika.rs/clanak/spektra/Nauka/Beli-tra... 17.11.2019, u 14,30h.
 Ekologija, www.Ekologija.Rs/sta-su-to-centrails, 10.02.2019., 18,50h.
 Wikipedia, <https://sr.wikipedia.org/wiki/HAARP>. 17.11.2019. u 15,00h.

Prof.dr Ljubo Pejanović

Fakultet za pravne i poslovne studije dr Lazar Vrkatić, Novi Sad, Univerzitet Union, Beograd

Prof.dr Mile Rakić

Institut za političke studije, Beograd

Prof.dr Stevan Stojanović

Fakultet za poslovne i pravne studije, Univerzitet Union-Nikola Tesla, Beograd

KOMUNIKACIJA NASTANKOM KLIMATSKIH PROMENA I UGROŽAVANJE BEZBEDNOSTI DRŽAVE

Rad ukazuje na prisutnost klimatskih promena koje prouzrokuju elementarne nepogode i katastrofe na određenom (unapred planiranom) regionu na našoj planeti. Nastanak klimatskih promena može biti prouzrokovan delovanjem same prirode, ali i uticajem ljudskog faktora usled koga nastaju manje ili veće štetne posledice po živi svet, društvene vrednosti, odnosno po nacionalnu bezbednost države. Namernim izazivanjem klimatskih promena prouzrokuju se razarajući efekti po celokupni kapacitet bezbednosti države kroz različite oblike pretnji, opasnosti i rizike što za posledicu ima ekonomsko, političko i drugo naprezanje i iscrpljivanje države i ugrožavanje života stanovništva. Namerno izazivanje elementarnih nepogoda dovodi do drastičnih razaranja sličnih ratnim razaranja uz prikrivenu ili otvorenu upotrebu visokosofisticirane metodologije i sredstava. Ovu vrstu pretnji često neki autori poistovećuju kao ratne opasnosti u oblasti ekologije i životne sredine, odnosno prema kapacitetu bezbednosti države.

Cilj rada je ukazivanje i dokazivanje postojanja namernog uticaja na klimatske promene čije posledice se ispoljavaju na bezbednost država.

Ključne reči, *uticaj, klimatske pretnje, bezbednost, razaranje, posledice.*

Проф. Д-р Любо Пејанович,

*Факултет права та бизнес-досліджень Лазар Вркатич, Нови Сад, Університет Юніон
(Белград, Сербія).*

Професор, доктор Міле Ракіч,

Інститут політичних досліджень (Белград, Сербія).

Проф. Д-р Стеван Стојанович,

Факултет бізнесу та права, Університет ім. Ніколи Тесли (Белград, Сербія).

ЗВ'ЯЗОК ЗМІНИ КЛІМАТУ З НЕБЕЗПЕКОЮ ДЛЯ КРАЇНИ (аспект політичної безпеки)

У цій статті йдеться про зміни клімату, які спричиняють стихійні лиха та катастрофи в певному (заздалегідь запланованому) регіоні чи країні. Виникнення кліматичних змін може бути спричинене діями самої природи, а також впливом якогось людського чинника. Зміни клімату спричиняють більш-менш шкідливі наслідки для живих людей, соціальних цінностей і національної безпеки держав. Навмисне провокування змін клімату може спричинити руйнівний вплив на загальну спроможність безпеки та на політику безпеки держав у різних формах загроз і збитків, що залишає погані наслідки для загальної соціально-політичної та економічної спроможності держав. Навмисне провокування природних катастроф призводить до кардинальних руйнувань, подібних до воєнних руйнувань шляхом прихованого або відкритого використання високоточної методики та ресурсів. Деякі автори визначають цей тип загроз як загрозу війни в галузі екології та охорони навколишнього середовища залежно від можливостей безпеки держави.

Завданням дослідження є доведення наявності свідомої провокації змін клімату, що впливає на безпеку держав.

Ключові слова: комунікація, політика, клімат, безпека, руйнування, наслідки.

Submitted to the editorial office – 16.11.2020

Reviewed – 15.11.2020

Accepted for printing – 19.12.2020

Подано до редакції – 16.11.2019

Рецензовано – 15.11.2020

Прийнято до друку – 19.12.2020

